

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

6 francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 1 1/2 centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 1 1/2 centimen per drukregel
Reclamen, voornemen en andere artikels vooraan
of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

TONGEREN, DEN 28 APRIL.

Van alles wat.

De burgemeester van Oostende en voorzitter der liberale associatie aldaar heeft een woord gesproken, dat de geusche ambesturen van schaamte moet doen blozen.
In zitting van den gemeenteraad van 17 Maart sprak hij als volgt:
« Het bureau van weldadigheid heeft een ongelukkig besluit genomen, dat ik niet kan goedkeuren, waardoor de armen geduocgen zijn hunne kinderen naar de gemeentescholen te zenden.
« De dwangmiddelen lokken altijd dwangmiddelen uit en gewoonlijk keeren zij tegen degene die er de eerste gebruik van gemaakt hebben.
« Dit hebben wij overigens reeds ondervonden men heeft met dwang begonnen, hewel de katholieken hebben dwang tegengesteld.
« Het besluit door het weldadighedsbureau genomen, is *duinglandsch*, *onrechtig* en *ongelukkig* ».

Sedert de drie vierden eener eeuw worden de meesten volkeren beheerd door het Wetboek-Napoleon, het meesterstuk van dien grooten geest.
Onze ministerieelen, die voorgenomen hebben alles af te breken, willen ook het *burgerlijk* Wetboek veranderen.

Maar aan wien den last opleggen van een nieuw wetboek te maken? Wie hunner mannen kunnen zij stellen tegenover den grooten Napoleon? Zij hebben geenen beteren gevonden dan het klein, maar, fatiekt manneken, dat vele menschen kennen, den heer Laurent!

« Die heer heeft nu twee deelen van het werk afgeknoid, waarmee het ministerie hem belast heeft en nooit is dergelijke charvari onder het daglicht verschenen.
« Wij hebben reeds gesproken over het eerste boek van dat walgewrocht. Daar komen bepalingen als deze:

Gene meisjes mogen trouwen voor dat zij 21 jaar oud zijn.
Om te trouwen moeten de kinderen gene toelating van hunne ouders hebben.
De ouders die hunne kinderen voor de 16 jaar van de school trekken, worden met dwangarbeid gestraft.
De ouders, die hunne kinderen naar vrije scholen zenden, worden met dubbele belastingen gestraft.
Zij die hunne kinderen op tijd niet naar school zenden, worden van hunne ouderlijke rechten beroofd: hunne kinderen worden hun ontnomen en op hunne kosten in een staatspensonaat geplaatst.

Zulke en meer dwaasheden zijn in het eerste deel van Laurrent's wetboek te bewonderen.
De konkurrent van Napoleon staat dan ook zoodanig vast in zijne geleerde schoenen, dat hij in het tweede deel van zijn boek reeds eengeleefte moet intrekken van hetgeen hij in 't eerste deel liet drukken. Zoo zegt hij *mea culpa* voor de kwestie van het huwelijk.

Maar meer nog: in zijn tweede deel geeft de heer Laurent eene premie tot de diefte.
« Zich hier hoe:
« De kloosters en andere grootsche instellingen, die de eeuwen trotseeren, steken den naar de *Flandre liberale* de oogen uit. Hij wil alles tot op zijn eigene kleine gestalte verminderen. Geen werk, hoe schoon ook, zoo langer mogen duren dan het leven van zijnen stichter.
Het voortuoekeren der kloostergoederen! Ziedaar

richten ten einde van Hem de vermenigvuldiging van het graan en de vruchtbaarheid van den wijngaard te verkrijgen. In de hoofdstad van Normandje hield niet alleen de iever in de openbare gebieden voor de vruchten der aarde, maar ook een bijzondere belangstelling de gemoderen bezig. Het treurspel dat ieder jaar met het feest der Heemelvaart samenvalt, ging in de gevangenis een aanvang nemen. Van af dezen dag hoorden de kannunikken de bekentissen der gevangenen aan, en zij kozen volgens hun geweten, naar deze bijeengezogen mededeelingen, dengene uit, die zij waardig oordeelden het voorrecht der vrijverklaring te mogen genieten.

De jonge hertog van Normandje wenschte de praal dezer plechtigheid te verhoogen, in weerwil van de ongerustheid welke hem zijn koninklijke broeder veroorzaakte, die spijt gevoelde hem Normandje in ruil voor Bearn te hebben afgestaan en er reeds op bedacht was het hem in de plaats van Guyenne te ontmenen, in afwachting van hem een maand met periken te zenden die hem hetzelfde Guyenne zoude weer geven. De hertog Karel, zoo zegden wij, verklaarde dat hij godvrechend den omgang te voet zoude volgen, ter zijde gestaan door Jan van Lotharingen, de getrouwste zijner verdedigers en de ieverste zijner hovelingen. Kleine Jan tot de weerdigheid van page verheven, was het vergund den hertog te vergezellen.

Toen de mis in de hoofdkerk geëindigd was, stelde zich de omgang in goede orde in beweging, men hief het gezang der litanie van alle heiligen aan, terwijl duizende stemmen beurtlings de namen der Maagden en martelaren herhalde, die in het vrome volksgeuoed wraak werden geroepen. De omgang leide des maandags den afstand tusschen de kerken van Onze-Lieve-Vrouw en van den heiligen Alois af. Op het oogblikken toen men het ontvangstkantoor voorbij kwam verlieten de kannunikken Rupert van Nouvel en Fulgentius hun plaats, die zij te midden hunner collega's hadden ingenomen en na zich diep gebogen te hebben verlieten zij den stoet gevolgd door twee kapelaans, den notaris van het kapittel en zijne bediende.

HET HUIS DER HEKSERIJ
EEN VERHAAL UIT DEN OUDEN TIJD
naar 't Fransch van
RAOUL DE NAVERY.
(25^e VERVOLG.)
— — —
XIII.
In het voorgeborgte.
De klokken der hoofd en parochiekerken, abdijen en kapellen noodigden als om strijd tot het gebied uit: de straten waren opgevolgd van eene godvruchtige menigte, die zich haastte om aan een der prachtige omgangen der kruisdragen deel te nemen, gedurende welke de Kerk een overvloedigen oogst van God afsmeekt. In hare onbegrensde goedheid houdt zich deze geheimzinnige moeder, meer opofferendgezind dan al de aardsche moeders, niet alleen bezigt met de eeuwige toekomst harer kinderen, maar ook met het geluk waarvan zij gedurende hun kortstondig verblijf in deze wereld kunnen genieten. Zij geeft hare gezangen, gebeden en zegeningen ten beste voor den grond, door den ploeg beakerd; zij doet den dauw op de verdroogde velden en de vruchtbaarheid op den wistok needaalen; zij geeft zich geheel aan allen en de geleerden die zij vert en de heiligen die zij vereert, hebben het niet beneden zich geacht, gebeden tot God te

het spook dat zijnen slaap hanteert. Zie en welk slim middel de geleerde tegenover van Napoleon uitgedacht heeft om dit te beletten.
« De vereenigingen kunnen geene bezitters zijn. Al wie eene vereeniging bij het goevernement aanklaagt, dat zij bezittingen heeft, bekout het vijfde van de waarde der goederen, die zullen aangeslagen worden.
« De maatregel, eene wezenlijke diefte met serrekking is uitgedacht tegen de kloosters, maar valt op alle maatschappijen. Een vaandel, eene gemeenzaame kas, een hulpfonds zijn ook bezittingen waarvan de overdragers hun part kunnen eischen.
« Allo, genoeg daarover.
« Ge ziet wel, lezers, dat die mannen welke de vrijheid op hun inhangloord dragen, niet anders zijn dan vijanden der vrijheid.
« En wat het wetboek-Laurant betreft, het is niets anders dan papier, goet om in de scheurmand te werpen, na dat het veel duizende franken aan de belastingschuldigen zal gekost hebben.
« Onder de verzoekschriften aan de Kamer gezonden, bemerken wij er een van den voorzitter en den geheimsschrijver der maatschappij van burgerlijke gepensioeneerden, die zonder instel vermeerdering der burgerlijke pensioenen vragen.
« Nog al eene liberale belofte die van over vijf jaar dagteekent! Ongelukkiglijk stelt het ministerie het belang zijner politiek boven dit van zijne onderdienden — en in plaats van hooger pensioen geeft het hogere belastingen.
« Onlangs zegde ons een ingenieur, die in werk draagen dienst bij het ministerie van Openbare werken is, dat men zich geen gedacht kan maken van de verwarring en de misnoegdheid die in al de takken van het bestuur heerschen.
« Van den 15 September 1882 tot den 1 April 1883 zij de volgende veranderingen aan de loonen gedaan:

AEGESCHAFTE VERANDERD		
15 september	18	1
4 oktober	9	5
15 id.	57	54
1 november	17	18
1 december	11	59
1 januari	23	51
2 id.	2	1
1 februari	11	65
12 id.		2
4 Maart	14	79
20 id.		4
1 april	15	82
	179	401

Honderd negen en zeventig treinen afgeschald! 't Is dat welk den handel zal doen floreren en de inkomsten van het laud aangroeven.

De honderde geuzenjongens die nog op een postje wachten als beloning voor hunne politieke diensten, bestormen het ministerie sedert er kwestie is van besparingen te doen. Ook is er ernstig spraak eenen doortastenden maatregel te nemen om hen te bevreedigen.
Er is spraak van al de behdienden op pensioen te stellen, die zekeren ouderdom hebben, al kunnen zij ook nog langen tijd hunnen dienst doen.
Dit zou het tekort in de schatkist met eenige miljoenen jaarlijks vermeerderen.

Middelerwijl geschieden er voortdurend allerlei rechtkenkingen, onder voorwendsel van bespa-

ringen. Werklieden worden hun loon afgetrokken alhoewel zij met overwerk overloden zijn voor anderen die heengegaan en niet vervangen zijn.
« Valt er een post open, de bezoldiging wordt vermindert. Zoo hebben zekere behouders der ijzerenwegen hun loon met 50 centimen per dag zien verminderen.
« Veertig centimen per dag, dat maakt op het einde van de week fr. 2.80, de prijs van het eeng leetje vleesch dat het huisgezin zich alle zondagen mocht veroorlooven.
« Wat geeners, wat royaal bestuur! En kijkt eens naar de schoolmeesters en meesterskens!

« Waarom mogen de herbergiers om de neering niet te lokken, geene hesp meer geven om te verholven? Het is een kansspel, zegt minister Baza, en de meesters moeten daarvan afgehoonden worden.
« Zeer wel, maar waarom is het aan de gemeentebesturen veroudfoud eene leening van zooveel miljoenen te te schrijven, en... hespen van 40.000 fr. als premie in te lofen?
« En als de liberalen zulke groote vijanden van kansspelen zijn, waarom vermoerden zij dan gedurig, met 1500 per jaar, het getal der ongelukkige jongelingen, die op de minnebetoking hun eigen lijf, hunne vrijheid en hunne toekomst moeten verliezen?
« Een antwoord als 't u beeft?

« Men weet dat de gezenbladen, die gedurig tegen de priesters moeten uitvallen, meer dan eens v'e plicht zijn koeven voor hunne molen te gaan zoeken in de dagbladen van het uitgestrekte Frankrijk, waaruit zij zorgvuldig de zeldzame rechtelijke vervolgingen tegen priesters overnemen.
« Iedere dier vervolgingen, hetzij de priester plichtig zij of niet, geeft aan die eerlijke blaaden gelegenheid om nitteroepen dat de gansche katholieke geestelijkheid, in alle landen der wereld, niet anders is dan eene hoop slechte burgers, volksbedriegers, enz.
« Welnu, indien onze gezenbladen wilden loziek zijn, dan zouden zij diezelfde redeneering ook op de andere klassen van burgers moeten toepassen, bij voorbeeld, op de notarissen.
« Er gaat geene week voorbij zonder dat wij, hier of in Frankrijk, de verdrijving te melden hebben van notarissen, die met het geld van hunne klanten opgestoken zijn en deficitien van verscheidene honderd duizenden achterlaten.
« Vanlag alleen meldt men de veroordeeling van drie zulke ambtenaren. De gezenbladen zouden zich dus moeten haasten nitteroepen dat de notarissen van Frankrijk en Belgie niets anders zijn dan een hoop schurken.
« Wij zullen ons wel wachten van dat te zeggen. Het korps der Belgische notarissen is over het algemeen eertijk en deftig en het vertrouwen der huisgezinnen ten volle waardig. Wij denken dat zulks ook in Frankrijk het geval is.
« Er loopen rechter schurlijke schepen onder, wellicht in evenredigheid veel meer dan onder de geestelijkheid. Doch die uitzonderingen zijn niets, in vergelijking met het algemeen en, zoals het spreekwoord zegt, de uitzondering bevestigt den regel.
« Maar de vergelijking welke wij hierboven aanhalen doet voldoende zien dat de gezenbladen die, om eene verdaalden priester, geheel de geestelijkheid voor schurken en deugnieten mischelden, zelve geen geloof geven aan hunne partijdige en haterlijke beschuldigingen.

« De gevangenisinhiel, die in de gevangenisellen van het baljuwschap waren opgesloten. Alsdan nam hij den zwaren sleutelbos en legde dezen voor het kruisbeeld neer. De balie trad nu weder en zegde, na de kannunikken gegroet te hebben:
« God geve, Mijneheren, dat gij een goeden keus moget doen: gij zijt hier meester, gaat waar het u belieft. Rollin toonde aan zijne zijde een grooten hertenpost, aan welke slechts een sleutel hing, die der voordeur, en voegde er bij:
« Ziedaar slechts den sleutel dien ik in mijn bezit heb.
« De balie en de gevangenisbawker verlieten de gevangenis, sloten slechts de groote poort dicht, gereed deze te openen, zoodra de kannunikken hem taak geëindigd hadden.
« Toen de priesters zich alleen bevonden, wierpen zij zich op de knieën en baden zacht eenigen tijd; dan nam M. Rupert van Nouvel den sleutelbos en overhandigde dezen aan de kapelaans.
« Gaat, zegde hij hun, opent al de deuren en gelykd beurtelings de misdadigers hier, en draagt gezegd dat zij zich malkaander, noch zinnen, noch hooren.
« De kapelaans verlieten de zaal, en voorafgegaan door den bediende, die voorzien was van een lantereen, daalden zij de trappen van de gevangenis af.
« In de eerste cel, die zij openden, vonden zij een ongelukkige, half dood, en zich wantelende op verrot stroo. Eene vreeselijke koorts woelde in zijne leden, zijne verstijfde vingers sloten zich om zijne ketenen. Zijne oogen talden in de hollie kassen, — zijne lippen beweegden zich en het geknars zijner scherppe tanden had iets akeldijks in zich. Hij scheen de lijdslierekening en het begrip van hetgeen om hem heen geschiedde verloren te hebben; men vroeg zich af of de zinloosheid niet gedeeltelijk de helderheid van geest in

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

de ongelukkigste der menschen is niet degene die wezenlijk de ongelukkigste te zijn. Et dit gedacht komen alle soelen en volkskrachten voort, want het ongeluk hangt nimmer af van den tegenspoed zelve dien men lijdt, dan wel van de onverduldblyheid die een ongeluk altijd verzoekt.
« Zoo is het gelegen met de socialisten en andere geluk-magagers. Zij lieden van de ziekte der verbedling, en wanneer men alles wel nagaat wat zij verlangen, dan ziet en ondervindt men dat het met het wezenlijk ongeluk, maar wel de *begerlykheid* is die hen doet handelen. Die begerlykheid, gevoeld bij de onverduldblyheid in het dragen van zijn lot, verwekt de wezenlijke ziekte der verbedling, het wezenlijk ongeluk.
« Evenwel het is bij de socialisten alleen met dat men die ziekte hare slachtoffers ziet zoeken, ook de andere standen der Maatschappij heelt zij aangetast, en vooral den sterksten en gezondsten stand, den landbouwstand! Daar ook heerscht thans de duivel der begerlykheid, en gelijk Satan aan onze eerste ouders verstaad en welzijn behaalde, voorspelt hij de landbouwers rykdom en weldid, en hij roept: gaat naar Amerika!
« De landverluzing berust dan ook geheel en al op de begerlykheid. Men is niet tevreden met het noodige en noodzakelijke, men verlangt *rykdom en weldid*. En zoo zien wij duizendheelen hier en elders het vaderland verlaten, met het gedacht dat zij ongelukkig zijn, en met de begerlykheid in het hart elders iets meer te vinden en dan te rijklyk te leven. Rykdom en weldid, fortuin zonder arbeid!

« Wij betwisten niet dat de landbouw stand in verscheidene plaatsen niet moet is wat hij vroeger was en nog zou moeten zijn; dat er in andere streken tydlyk niet voordeden bestaan, maar de landverluzing steunt niet op die verbetering, men verlangt niet meer, men haakt naar rykdom en weldid! En zoo gaat men elders het geluk zoeken, alleen stemende op menselijke hulp, en de Voorzienigheid, die alles regelen moet, ter zijde stellende.
« Immers, alles heeft hier beneden zijnen stoffelijken en zedelijken kant. De stoffelijke belangen worden rechter verkeerdlyk alijd boven de zedelijke belangen gesteld, en belletten dus dat er een waar geluk zij en besta. En wanneer men afstus in den grond der zaak wilde treden, zou men wellicht bevinden dat de landverluzing met zoo vele aanhangers zou tellen indien men de zedelijke belangen niet verwaarloosde.

« Eene verwijpende stem zou vele lieden, aange dan door de ziekte der verbedling kunnen toepopen; vloekt niet meer en de zegen zal over uw huisgezin nederdalen; ontteert den zondag niet door slavelijken arbeid en uwe akkers, zullen wellicht zoo vruchtbaar zijn als die van andere landen; versmaadt en lastert uwen Schepper niet en gij zult geluk vinden daar waar gij vroeger ongeluk vondt!
« Zoo durven wij spreken aan lieden die alle geld niet verloren hebben, want anderen zullen er slechts meer spotten. Maar voor al degene die de Godheid erkennen, en die weten dat hare hand in al wat zichtbaar en onzichtbaar is, loont en

getangenen inhiel, die in de gevangenisellen van het baljuwschap waren opgesloten. Alsdan nam hij den zwaren sleutelbos en legde dezen voor het kruisbeeld neer. De balie trad nu weder en zegde, na de kannunikken gegroet te hebben:
« God geve, Mijneheren, dat gij een goeden keus moget doen: gij zijt hier meester, gaat waar het u belieft. Rollin toonde aan zijne zijde een grooten hertenpost, aan welke slechts een sleutel hing, die der voordeur, en voegde er bij:
« Ziedaar slechts den sleutel dien ik in mijn bezit heb.
« De balie en de gevangenisbawker verlieten de gevangenis, sloten slechts de groote poort dicht, gereed deze te openen, zoodra de kannunikken hem taak geëindigd hadden.
« Toen de priesters zich alleen bevonden, wierpen zij zich op de knieën en baden zacht eenigen tijd; dan nam M. Rupert van Nouvel den sleutelbos en overhandigde dezen aan de kapelaans.
« Gaat, zegde hij hun, opent al de deuren en gelykd beurtelings de misdadigers hier, en draagt gezegd dat zij zich malkaander, noch zinnen, noch hooren.
« De kapelaans verlieten de zaal, en voorafgegaan door den bediende, die voorzien was van een lantereen, daalden zij de trappen van de gevangenis af.
« In de eerste cel, die zij openden, vonden zij een ongelukkige, half dood, en zich wantelende op verrot stroo. Eene vreeselijke koorts woelde in zijne leden, zijne verstijfde vingers sloten zich om zijne ketenen. Zijne oogen talden in de hollie kassen, — zijne lippen beweegden zich en het geknars zijner scherppe tanden had iets akeldijks in zich. Hij scheen de lijdslierekening en het begrip van hetgeen om hem heen geschiedde verloren te hebben; men vroeg zich af of de zinloosheid niet gedeeltelijk de helderheid van geest in

straff, zij zullen gedeeltelijk aannemen dat de ongelukkige tijden die wij beleven, aan heel iets anders toe te schrijven zijn dan aan de onverschuldigheid der aarde, aan de mededingende onverschuldigheid der menschen. Zelfs dan wanneer men alles heeft wat noodzakelijk is tot het leven, en de goddeloosheid denken ongelukkig te zijn. En in de ziekte der verbedling vindt men nogmaals een bewijs van het bestaan der Godheid, zonder de erkennung van welke men alles gewaar wordt dat men niet otrecht gelukkig is. De stoffelijke begerlykheid zal immers en altijd alle geluk verdryven.

De landbouwer in de landbouwcrisis.
« De *Tribunaal* schrijft het volgende:
« De *Tribunaal* bevatte dezer dagen een artikel waarin gehandeld wordt over de praktische middelen om in de landbouwcrisis te verholven.
« In tegenwoordigheid van den economischen toestand die ons gemaakt wordt door de onzamelijke voortbrenging van graangewassen, erkent iedereen de noodzakelykheid om onze stelsels van teelt te hervormen.
« Verscheidene middelen tot verholping der crisis worden aangeduid en eenigen daarvan werden reeds besproken.
« Z. M. d. Koning, die belangen van het land ter harte nemele, heeft van zooveel mogelijk de moeshedid en de fruchtteel te ontwikkelen. Door sommigen worden ook, en te recht, de kweek en en de aanwetting van vre angepogden, als eene belangrijke hulpbron voor onze landbouwers. Anderen willen, en zulks wederen te recht, dat men den grond meer door opbrengen, dat hij tot en toe dood, door doortredende bemesting en gepaste bewerking.
« Men moet, volgens het eigenaardig woord van den vermaerden Swift, twee gradshaden in plaats van een voortbrengen, dat wil zeggen op dezelfde uitgestrektheid gronds, eenen dubbelen oogst waken.
« Weer andere vrienden van den landbouwer raden hem aan zich bijzonder toe te leggen op de teelt van rijpverheidsplanten, namslyk staakbeeten tabak en vlas, en alwe behang stelt in den landbouw verward de grootste vruchten van de verspreiding van 't landbouwendis door bijzondere scholen of leergangen, openbare voordrachten, enz. Ook van de openbare tentoonstellingen en prijskampen is veel goeds te voorzien.
« Niet minder heil wordt er verwacht van het tot stand brengen van het landbouwerredien, en van de verbetering der gemeenschapsmiddelen. Van de vermindering van vervoertariefen wordt ongetyfel veel verhoopt. Al die middelen zijn stellig goed te keuren. Maar men zou den landbouwer niet genoeg op het hart kunnen drukken, dat hij trachten moet zooveel ongetyfel zich zelven te helpen — Help u zelve, zoo helpe u god, — zegt het spreekwoord en het is vooral toepasselijk op den landbouw.
« De landbouwer blijft over het algemeen in moordlykheid verkeren, omdat hij doorgaans zelfs de hem aangeduide pogingen niet aanwendt om ze te loven te komen. Hij blijft aan den ouden sleuter gebleef en verwaakt alles van het goevernement en van zijnen eigenaar of pachter. Het is niet dat hij zich geene moetheit geeft, dat hij niet veel en hard werkt. Integendeel; hij slaaf zich werkelelyk af en ontzettend zich veel dingen waar een menschentaat kan naar trachten, maar hij blijft meestal doof voor godden raad, en genegeel om alle nieuwigheiden te wauwouwen, is hij niet ver van te denken dat de heeren uit de stad hem dit

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goetstuk misgevoet... Het is een doetsak... Maar ik hoet deze muut niet verveerdigen... Ik beef van koorts en angst! Het leven, laat mij het leven!
« De belijfissen en bekentissen werden in een register opgeschreven, tot dit doel aangelegd;

deze zwakke hersenen had uitgedoof. — In den schijn van het licht de kapelaans zende naderen kroop hij langs den grond en uitgekree ten vreesde.
« Lucht! lucht! zede hij, lucht en zonneschijn!
« Kom, antwoorde hem een der priesters met zachtheid.
« De ongelukkige kon zich niet meer staande houden, de kapelaans waren verplicht hem bij de schouders te nemen ten einde hem langs den gang voort te bewegen. Toen de ongelukkige het daglicht gewaar werd, leunde hij, door duizeling bevangen, tegen den muur en stond ontzettend. Eindelijk de zaal binnentredende, wier bijzonden hem in 't eerst ontgongen, viel hij voor het kruisbeeld op zijne knieën en kloppende op zijne borst, begon hij het verhaal van zijne misdaad die hem in de gevangenis van het baljuwschap had gebracht. De ongelukkige had zich verbonden met menschen die valsche muut verveerdigen; hij was belast deze tegen koopwaren in te ruilen, en op het verdaald betraaft wist hij welke vreeslijke straf hem wachtte.
« Ik ben bang, zegde hij, ik ben bang... de ketel met kokend water... Mijne arme ledematen aldus vreeschoud... Neen! neen! het is afschuwelijk! Onttrekt mij aan deze marteling... Ik zal weldraerven... Dat men mij den tijd laet, hoet verdigtheid te doen... Indien ik zulke kwellingen weer onderging zou ik god in de overmaat mijner martelingen verzakken... Gij wilt niet dat mijn ziel verloren ga...
« Denk er aan, een zielvrijgekocht door het bloed van onzen verlosser! Ik heb geen moord begaan, ik ben slechts zwak geweest... Een stuk lood voor een goet